

Datum: 26 augustus 2019

Kenmerk: HAR 20190826

Onderwerp: **Lichthinder - Blijven dweilen met de kraan open?**

Aan:

Gemeenteraad en Gemeentebestuur der gemeente Pijnacker-Nootdorp
Postbus 1
2640 AA PIJNACKER

Geachte Raadsleden, geacht Gemeentebestuur,

In januari 2019 stuurden wij het College van Burgemeester en Wethouders en de Raad van de gemeente Pijnacker-Nootdorp onze brief KNNV-kenmerk HAR 20190119, dd. 24-1-2019, "*Assimilatieverlichting en lichthinder, welke lessen te trekken*", met separaat een aanvullende brief van het NMP.

Daarin commentaar op de -onzes inziens- te beperkte grondslag bij de gemeentelijke beslissing om ruimhartig haar discretionaire bevoegdheid tot maatwerk bij assimilatieverlichting ten gunste van rozenkwekers in onze gemeente te blijven hanteren. Daardoor wordt de forse lichthinder voor de omgeving (zowel omwonenden als natuur) gecontinueerd en worden er ook geen randvoorwaarden voor de afbouw gesteld. Wellicht wetenswaard is dat wij op die brief nog geen antwoord hebben ontvangen. Wel hebben we op 5 april een constructief overleg gehad met wethouder van Kuppeveld en de Omgevingsdienst Haaglanden. De wethouder heeft in dat overleg beloofd om met een notitie te komen over mogelijk nieuw gemeentelijk beleid. Ondertussen gaat het verlenen van ontheffingen echter gewoon door.

In maart 2019 was er nog de aanvraag van rozenkweker Rodenburg, Kooltuin 9 in Delfgauw, voor eveneens assimilatiemaatwerk (lees: verruiming). Deze tuinder kwam met vrijwel identieke argumenten als eerder, zo blijkt bij het ter visie leggen, en de aanvraag was kennelijk reeds beoordeeld en zondermeer goedgekeurd door Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) die gemandateerd is door/ in opdracht werkt van de Gemeente Pijnacker- Nootdorp.

Op ons bezwaarschrift dat wij naar aanleiding van de ter visie legging hebben ingediend is tot op heden geen inhoudelijke follow up geweest vanuit de adviescommissie bezwaarschriften. Wel vroeg deze ons, vermoedelijk vanuit een procedurele achtergrond, om extra motivering en een (her)bevestiging door ondertekenaars (dat laatste achten wij een formaliteit in de gegeven context waarvan het nut ons ontgaat).

In juli 2019 was er de melding van rozenkweker v.d. Berg Roses, Zuideindseweg 25b in Delfgauw, aan ODH dat zij het bedrijf van buurman tuinder v. Marrewijk overnemen/hebben overgenomen (groot: 8,5 ha glas en voorheen tomatenproductie). Voor zover wij dat overzien wordt daarmee de huidige 16 ha van het bedrijf v.d. Berg Roses in Delfgauw uitgebreid met meer dan 50%. Een dergelijke substantiële uitbreiding moet naar onze mening voldoende aanleiding zijn te onderzoeken of de overlast op de omgeving afdoende binnen de wettelijke grenzen blijft en het ook past binnen de grenzen van overig gemeentelijk beleid en aansluit bij gewenste ontwikkelingen.

ODH heeft ons desgevraagd medegedeeld dat, wat hun betreft, v.d. Berg op basis van zijn eerdere aanvragen ook daar z'n gang kan gaan, dus zonder aanvullende beperkingen of

randvoorwaarden en ook dat er geen ter visie legging of bezwarenprocedure is. Wij lezen daaruit: met dezelfde productietechniek daar rozen kweken en de extra lichthinder hoort er zonder enig bezwaar bij, want PN hanteert (ook hier) ruim discretionair maatwerk. Verder meldt ODH dat wij voor beleidsaspecten bij de gemeente PN moeten zijn.

Er spelen hierbij wat ons betreft twee aspecten. Als eerste de extra lichthinder door de toepassing van extra assimilatieverlichting bij deze overschakeling naar rozen Als tweede de klimaatimpact daarvan door het hoge (elektra)energie verbruik.

M.b.t. de extra lichthinder verbaast het ons dat er bij deze nieuwe vergunning niet wordt geëist dat de best beschikbare technologie wordt toegepast. Dat er bij verlenging van ontheffingen voor bestaande installaties rekening wordt gehouden met extra kosten a.g.v. versnelde afschrijving van de bestaande lichtinstallatie is nog enigszins te billijken. De investering die nu wordt gedaan in de ombouw van kassen lijkt ons echter de uitgelezen gelegenheid om te eisen dat verlichting wordt toegepast die geen ontheffing van de wettelijke eisen m.b.t. lichthinder behoeft. Indien er een alternatief op basis van LED-verlichting beschikbaar is, dan kan het argument dat dit duurder is in aanschaf dan de oude technologie geen argument zijn om niet aan de wet te hoeven voldoen. Het doel van de wet is om de lichthinder voor mensen en natuur te beperken. Dan kan het niet zo zijn dat hier zonder enige vorm van inspraak wordt toegestaan dat de lichthinder voor bewoners en aanpalende natuurgebieden significant toeneemt.

M.b.t. de klimaatimpact geven wij op basis van een illustratieve calculatie u als raadsleden en gemeentebestuur graag het navolgende ter overweging:

8,5 hectare glas betekent bij het rozen kweken en assimilatieverlichting toepassen (@ 500KWh/m²/jaar volgens WUR) een elektraverbruik van 42.500 MWh per jaar. Dit is equivalent met het jaarverbruik van ca 12.000 huishoudens, uitgaande van 3.500 kWh/woning/jr. Gaan we uit van nu 20.810 huishoudens (<https://allecijfers.nl/gemeente/pijnacker-nootdorp/>) in onze gemeente dan is bovenvermeld extra assimilatielichtverbruik dus ook vergelijkbaar met een toename van het aantal huishoudens met $12.000 * 100\% / 20.600 = 58\%$ c.q. met een dito meerverbruik door de reeds bestaande huishoudingen!

Het zal duidelijk zijn dat een forse energieverbruikstoename onze opdracht in het kader van 'Klimaatneutraal' extra verzwaart en tevens ambitie-contrair is (beperken is de eerste slag). Bovendien: door de hoge warmteproductie van de Son-T-assimilatielampen moeten 's nachts vrijwel altijd de bovenramen en de schermen open. Zo spoelt men de overvloedige warmte en tegelijk de teelt-technisch benodigde overconcentratie CO₂ weg en staat de hemel in lichterlaaie. De gemeente Pijnacker-Nootdorp is daarin een koploper in Zuid-Holland. Deze laatst door v.d. Berg Roses in gebruik genomen kas staat bovendien nog dichter ¹ dan de rest van zijn kassen bij de woonwijk Emerald /Delfgauw, dus de hinder neemt extra toe.

Ook bij de eerdere tomatenproductie was elektra nodig, maar dat is slechts 20% (bron: WUR) van het verbruik bij rozen of minder, wordt de warmte niet geloosd, zijn de schermen 's nachts dicht en gaat het om voedselproductie in plaats van het luxeproduct rozen (dat we overigens allen zeer waarderen).

¹ Afstand van Marrewijk-kas tot de achterzijde woningen aan de Renovalaan Delfgauw is 25 m.

Onze vragen aan u en het gemeentebestuur:

1. Acht u het 'ongezien laten passeren' van deze uitbreiding van productie-arsenaal, met een daaraan verbonden een significante verhoging van het elektra-energieverbruik binnen de gemeente, door v.d. Berg Roses zondermeer acceptabel en ook geheel in lijn met uw beleidsvisie en ambitie "klimaatneutraal in 2050"?
Zo ja, waarom? Zo nee, wat denkt u zelf dat als actie nodig is?
Hoe denkt u binnen de genoemde ambities in de toekomst met een toename van het energiegebruik door bedrijfsmatige activiteiten om te gaan?
2. Acht u het passend dat het rozenarsenaal van deze tuinder met 8,5 hectare wordt voorzien van assimilatie verlichting zoals elders in zijn bedrijf gebeurt zonder enige restrictie aan de extra hinder die erdoor veroorzaakt wordt (uitgaande van eerder 16 hectare gaat het om een 50% toename van de lichtuitstoot door de assimilatieverlichting)? Bent u tevens bereid nader onderzoek te doen naar de toename van de lichthinder voor omwonenden en natuur?
Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze wilt u doen en wanneer kunnen we het resultaat tegemoet zien?

Wij vernemen graag van u voor 15 september 2019.

Hoogachtend,

Voorzitter
Geert van Poelgeest

Natuurbeschermingssecretaris
Huub van 't Hart

Deze ondertekening is mede namens:
vereniging voor Natuur- en Milieubescherming Pijnacker (NMP)
Bewonersvereniging het Bos van 's Gravenhout
Bewonersvereniging Delfgauw
Wijkvereniging Pijnacker-Noord